

Onderwerp

Memo inzake spuitzones, VoVo Erpseweg-Zuid

datum

2 mei 2025

Projectnummer

P05552

opdrachtgever

Gemeente Meierijstad

BRO

projectleider

JRi

projectteam

JvdA, WvdH

review

JRi

Willemsplein 2

5211 AK 's-Hertogenbosch

+31 (0)73 208 91 55

info@bro.nl

www.bro.nl

BRO | a movares
company

Inleiding

Op 23 mei 2024 is het bestemmingsplan 'Veghels Buiten, deelgebied Erpseweg-Zuid, 1e herziening' vastgesteld door de gemeente Meierijstad. Het bestemmingsplan voorziet in een herziening van het bestemmingplan Veghels Buiten — Erpseweg Zuid 2016. In dat bestemmingsplan is het maximum aantal te bouwen woningen op nieuwe woningbouwlocaties in het deelgebied Erpseweg Zuid vastgesteld op 705 (inclusief 'wonen - 2'). Volgens het bestreden besluit is het, om alle locaties binnen dit deelgebied te kunnen ontwikkelen, nodig om dit maximum te verhogen tot 765. Daarnaast wordt in de herziening een aanpassing van de erfbouwingsregeling voor twee woonlocaties geregeld en wordt een aanduiding Waterberging opgenomen. Om deze reden is voor de locaties waar de gewijzigde erfbouwingsregeling en/of waterberging geregeld wordt, een bestemming van de enkelbestemming voorzien. Voor de duidelijkheid is deze enkelbestemming opnieuw op de verbeelding opgenomen.

Tegen dit besluit heeft appalant beroep ingesteld. Appellant heeft een melkveebedrijf aangrenzend aan het plangebied. Hij kan zich niet met het bestemmingsplan verenigen omdat hij vreest daardoor in zijn agrarische bedrijfsvoering te worden belemmerd. Het bestemmingsplan voorziet in de bestemming 'Woongebied – erf' met een bouwvlak, waarbij aan de noordzijde van het plangebied in het geheel geen rekening wordt gehouden met een afstand tot zijn aangrenzende agrarische gronden, en aan de oostzijde met een afstand die iets korter is dan 50 m. De raad heeft mede daarom volgens hem onvoldoende rekening gehouden met zijn belangen bij het nemen van het besluit. Appalant heeft de voorzieningenrechter verzocht de voorziening te treffen dat het bestemmingsplan wordt geschorst totdat de Afdeling op het beroep heeft beslist.

U heeft BRO gevraagd om memo op te stellen waarin het beroep van appalant nader wordt beschouwd en gemotiveerd wordt waarom woningbouw op deze locatie wél aanvaardbaar wordt geacht.

Resumé

Het te transformeren agrarische bedrijfsperceel grenst aan agrarische bestemmingen. Hierbij kan akkerbouw als laagblijvende eenjarige teelt als representatieve invulling van de maximale planologische situatie worden beschouwd.

Met deze herziening wordt er geen nieuwe functie mogelijk gemaakt en zal de onderliggende woonbestemming hoe dan ook overeind blijven. De beoogde planologische wijziging heeft dan ook geen gevolgen voor de mogelijke toekomstige beperking van de agrarische exploitatie van de omliggende gronden.

Daarbij kan in overweging worden genomen dat wanneer er voor was gekozen om met onderhavig plan enkel het aantal woningen te wijzigen (zoals nu ook is gedaan met de gebiedsaanduiding) er ook geen nieuwe woonbestemming op had hoeven te worden gelegd en was de discussie of de woonbestemming op die bouwvelden de agrariër belemmerd in zijn bedrijfsvoering ook niet gehouden. Ook is te stellen dat er reeds sprake is van een belemmerende werking vanwege de omliggende woningen door een gereede kans op klachten.

Er is tevens sprake geweest van een zorgvuldige belangenafweging waarbij zowel het belang van de agrariër als het belang voor het voorzien in de woningbouwbehoefte is meegewogen. Verder is gekeken naar het woon- en leefklimaat van de toekomstige bewoners. Hoewel dit in de voorgaande bestemmingsplannen al impliciet is afgewogen, is aanvullend een locatie gebonden onderzoek gedaan om te bezien of het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in dit geval redelijkerwijs te verwachten is en leidt tot een situatie van een onaanvaardbaar woon- en leefklimaat. In lijn met het voorzorgbeginsel kan worden voorzien in maatregelen waarmee het driftblootstellingsrisico in deze specifieke situatie zo klein mogelijk wordt gemaakt / gehouden zoals een haag.

1 Achtergrond

1.1 Juridisch-planologisch

In 2008 is de toenmalige gemeente Veghel gestart met de ontwikkeling van een nieuwbouwplan voor woningbouw aan de zuidoostkant van Veghel, Veghels Buiten. Deze uitbreiding bestaat uit twee delen: De Oude Ontginning en de Nieuwe Ontginning. Voor Veghels Buiten is een Masterplan vastgesteld (mei 2008) waarin de visie op de ontwikkeling van beide plandelen is opgenomen.

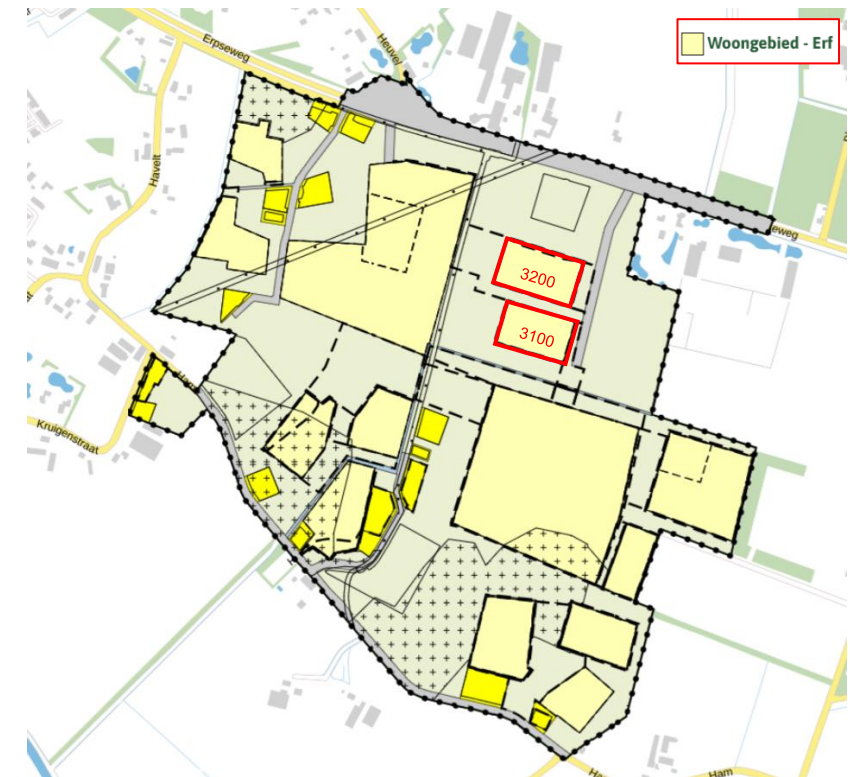
Het bestemmingsplan Veghels Buiten - Erpseweg Zuid (vastgesteld op 29 maart 2012) is de vertaling van het Masterplan in een juridisch-planologische regeling voor het eerste deelgebied van het plandeel Nieuwe Ontginning. Vanwege ontwikkelingen in de woningbouwmarkt, die vragen om aanpassing van het plan, is er een herziening opgesteld: Bestemmingsplan Veghels Buiten - Erpseweg Zuid 2016.

Veghels Buiten - Erpseweg Zuid 2016

Op 20 oktober 2016 is door de gemeente Meierijstad het bestemmingsplan Veghels Buiten - Erpseweg Zuid 2016 vastgesteld. Het bestemmingsplan omvat de ontwikkeling van het eerste woongebied van de Nieuwe Ontginning in Veghels Buiten. Daarnaast bevat het bestemmingsplan voor de gebieden waar geen ontwikkelingen plaatsvinden een consoliderende regeling voor de huidige bestemmingen (gebruiks- en bouwmogelijkheden).

In het deelgebied Erpseweg Zuid, waarvoor initieel het bestemmingsplan op 29 maart 2012 is vastgesteld kunnen in totaal maximaal 705 nieuwe woningen worden gerealiseerd. Daarbij wordt onderscheid gemaakt in verschillende typen nieuwe buurtschappen, waarbij als benamingen werden gehanteerd: Erf, Gehucht en Klooster. Ook kunnen enkele solitaire woningen worden toegevoegd ('wonen – 2'). Daarnaast is in dit plan sprake van inpassing van een aantal bestaande woningen. In het deelplan Erpseweg Zuid hebben alle nieuwe buurtschappen een eigen nummer gekregen (specifieke bouwaanduiding).

In de herziening van het bestemmingsplan Erpseweg Zuid 2016 is er voor gekozen om de benaming van de verschillende typen ontwikkellocaties of buurtschappen te vereenvoudigen en deze aan te passen in: Erf, Gehucht en Klooster. De bouwvelden 3100 en 3200 waar onderhavige notitie op ziet maken onderdeel uit van het deelgebied 'erf'. In dit bestemmingsplan is er een voortzetting van de woonbestemming mogelijk gemaakt en zijn er enkele specifieke regels gewijzigd. Er is dus geen sprake geweest van een geheel nieuwe situatie met andere hoofdfuncties binnen het nu betwiste plangebied.

Figuur 1 Weergave bestemmingsplan Veghels Buiten - Erpseweg Zuid 2016, met bouwvelden 3100 en 3200 rood omlijnd

Veghels Buiten, deelgebied Erpseweg-Zuid, 1e herziening

Inmiddels zijn of worden een groot deel van de bouwvelden binnen het bestemmingsplan ingevuld met woningen, maar voor de bouwvelden 3100 en 3200 is de planvorming nog gaande was. Inmiddels zijn er vergunningen verleend voor woningbouw op beide locaties op basis van dit bestemmingsplan. In het bestemmingsplan is een parapluregel opgenomen voor het totale deelgebied Veghels Buiten Erpseweg Zuid. Bij de planherziening is ook de plansystematiek aangepast op het meer uitgekristalliseerde stedenbouwkundige plan voor deze bouwvelden. Voor het gehele deelgebied Erpseweg-Zuid is geregeld dat het aantal woningen maximaal 765 bedraagt. De verhoging van het aantal woningen binnen dit deelgebied heeft te maken met marktontwikkelingen en met het realiseren van een groter aandeel sociale en goedkopere woningen binnen de bouwvelden.

Deze planaanpassing is dus nodig om te voorzien in een grote maatschappelijke behoefte, namelijk die van voldoende betaalbare woningbouw. Er wordt geen andere of nieuwe bestemming binnen de bouwvelden 3100 en 3200 mogelijk gemaakt dan op grond van de hiervoor geldende bestemmingsplannen reeds mogelijk was. Immers was in geen van de voorgaande bestemmingsplannen een verdeling van woningen over de verschillende bouwvelden opgenomen. Hierdoor moest in alle gevallen rekening gehouden worden binnen alle daarvoor aangewezen bestemmingsvlakken. Dit verandert met voorliggende herziening niet.

Los van het feit dat het aantal woningen binnen Erpseweg-zuid zal toenemen, zijn de gronden van 3100 en 3200 bestemd voor een gebruik voor 'voorzieningen, zoals erven, nutsvoorzieningen, tuinen, voet- en fietspaden, groen, water en waterberging'. Dit volgt uit artikel 9.1 lid d van de herziening, maar dit artikel is overgenomen uit artikel 9.1 lid e uit het bestemmingsplan Veghels Buiten - Erpseweg Zuid 2016.

Met andere woorden, een zelfstandige voorziening zoals een erf of tuin met bijbehorende gebruiksmogelijkheden is zonder meer toegestaan los van de discussie of er sprake is van de wijziging van een regime (in de zin van bouwregels of aantal woningen). In dat opzicht moest dan ook altijd rekening gehouden worden met een gevoelige functie.

Figuur 2 Weergave bestemmingsplan Veghels Buiten - deelgebied Erpseweg Zuid, 1e herziening, met bouwvelden 3100 en 3200 rood omlijnd

Conclusie

Uit de voorgaande analyse blijkt dat ter plaatse van de bouwvelden 3100 en 3200 onder meerdere opeenvolgende juridisch-planologische regimes woningen zijn toegestaan. De eerste afweging dat woningbouw op deze locaties ruimtelijk passend wordt geacht, is in 2008 gemaakt bij de vaststelling van het Masterplan. Deze afweging is vervolgens in meerdere opvolgende wijzigingen van het bestemmingsplan bestendigd.

1.2 Bestaande situatie

Er is door Adromi Groep een rapport opgesteld waarin het aspect driftblootstelling wordt beschouwd t.a.v. onderhavige casus. De belangrijkste gegevens en conclusies worden in deze notitie behandeld. Het volledige rapport is opgenomen als bijlage.

Het plangebied is gelegen ten zuidoosten van de kom van Veghel en ten westen van de kom van Erp. De omgeving kan worden gekwalificeerd als buitengebied met voornamelijk een woonfunctie. Ten westen en zuiden is sprake van al deels gerealiseerde woningen als onderdeel van het plan ‘Veghels Buiten’. In de noordwesthoek van het plangebied is sprake van een bosschage met waterpartij welke is aangelegd in het kader van de watercompensatie. Het plangebied is kadastraal bekend als gemeente Veghel, sectie N, nummers 1386, 2893 en 2379 tot en met 2302. De aangrenzende gronden in eigendom van appellant betreffende de percelen met nummer 420, 421, 1686 en 1687 (zie navolgend figuur).

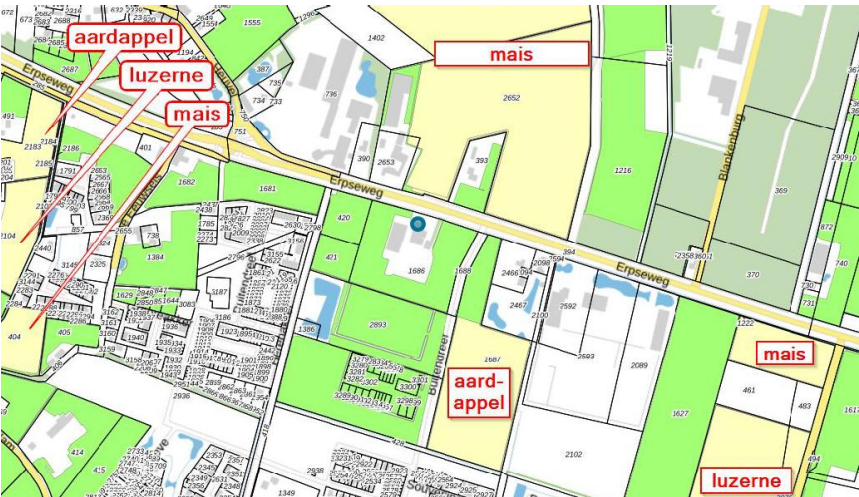

Figuur 3 Uitsnede vigerend bestemmingsplan ‘Veghels Buiten, deelgebied Erpseweg-Zuid, 1e herziening’ aangrenzende gronden in eigendom van appellant rood omlijnd (bron: Adromi Groep)

Agrarisch grondgebruik

De gronden grenzend aan het plangebied welke in eigendom zijn van appellant kennen via het al genoemde bestemmingsplan ‘Veghels Buiten - Erpseweg Zuid 2016’ een agrarische bestemming die grondgebonden veehouderij en akkerbouw toelaat. Teeltondersteunende bouwwerken zijn toegelaten tot een hoogte van 4 meter. Direct ten noorden van het plangebied is aan de Erpseweg 6 een bouwvlak ingetekend ter plaatse van het bedrijf van appellant.

Via de basisregistratie gewaspercelen kan een indruk worden verkregen van het agrarische grondgebruik. Verwezen wordt naar navolgend figuur. Voor 2023 blijkt dat op omliggende gronden sprake is geweest van grasland en teelt van aardappels. In de verdere omgeving is sprake van graspercelen en van akkerbouw in de vorm van mais, luzerne en aardappels. Gegevens uit eerdere jaren, vanaf 2008, laten geen ander beeld zien. Er is sprake van zandgrond (Beekeerdgronden; leemarm en zwak lemig fijn zand), een grondsoort welke in combinatie met bemesting geschikt is voor akkerbouw.

Figuur 4 Uitsnede basisregistratie gewaspercelen (bron: Adromi Groep)

Waterspecten

Blijkens de Legger van het Waterschap Aa en Maas is geen sprake van beschermde watergangen tussen het plangebied en de relevante agrarische gronden. Wel aanwezige watergangen zijn niet jaarrond watervorend, met uitzondering van de beschreven waterpartij in de noordwesthoek van het plangebied. Dit betekent dat er geen zogenaamde teeltvrije zone dient te worden aangehouden. De locatie is niet gelegen in grondwaterbeschermingsgebied, zodat op die grondslag geen beperkingen gelden voor wat betreft de in te zetten gewasbeschermingsmiddelen.

Figuur 5 Uitsnede Legger waterstaatswerken 2023 (bron: Adromi Groep)

Figuur 6 Overzicht teelten vanaf 2009 (bron: Adromi Groep)

2 Afweging

2.1 Bestendigen van bestemming

Zoals in par. 1.1 is geconcludeerd, is er sprake van een opeenvolgende bestendiging van bestaande planologische rechten. Volgens vaste jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State kunnen in het algemeen aan een geldend bestemmingsplan geen blijvende rechten worden ontleend. De raad heeft bij de vaststelling van een bestemmingsplan de beleidsvrijheid om bestemmingen aan te wijzen en regels te geven die de raad uit een oogpunt van een goede ruimtelijke ordening nodig acht. Dit volgt uit vaste jurisprudentie (o.a. ABRS 22 mei 2019, ECLI:NL:RVS:2019:1599). De raad kan op grond van gewijzigde planologische inzichten en na afweging van alle betrokken belangen andere bestemmingen en regels voor gronden vaststellen. De primaire vraag in onderhavige situatie is of de raad in redelijkheid de bestemmingen, die volgens de hiervoor geldende bestemmingsplannen reeds van toepassing waren, met de onderhavige herziening kon bestendigen. Tevens is de vraag of er, op basis van gewijzigde planologische inzichten of omstandigheden, aanleiding bestond tot het vaststellen van andere regels.

2.2 Situatie en wijze van bestemmen bouwvelden 3100 en 3200

Zoals benoemd vindt er met het bestemmingsplan 'Veghels Buiten, deelgebied Erpseweg-Zuid, 1e herziening' een wijziging plaats in de woningaantallen (geldend voor het gehele deelgebied Erpseweg-Zuid) en is er een (minimale) wijziging in de regelsystematiek voor de bouwvelden 3100 en 3200 doorgevoerd, die beter aansluit op het stedenbouwkundige plan voor deze velden. Er is geen aanleiding geweest tot het opnemen van andere bestemmingen en, mede vanuit het oogpunt van rechtszekerheid voor zowel de eigenaar van de betrokken te ontwikkelen gronden voor woningbouw als voor derden, is de bestemming

'Woongebied' met de daarbij behorende gebruiksmogelijkheden bestendigd. Met deze herziening wordt er geen nieuwe functie mogelijk gemaakt. De onderliggende woonbestemming is in het bestemmingsplan 'Veghels Buiten - Erpseweg Zuid' reeds vastgelegd en de regeling in het bestemmingsplan 'Veghels Buiten, deelgebied Erpseweg-Zuid, 1e herziening' is dus een voortzetting hiervan.

Er wordt geen andere of nieuwe bestemming binnen de bouwvelden 3100 en 3200 mogelijk gemaakt dan op grond van de hiervoor geldende bestemmingsplannen reeds mogelijk was. Immers was in geen van de voorgaande bestemmingsplannen een verdeling van woningen over de verschillende bouwvelden opgenomen. Hierdoor moest in alle gevallen rekening gehouden worden binnen alle daarvoor aangewezen bestemmingsvlakken. Dit verandert met voorliggende herziening niet. Los van het feit dat het aantal woningen binnen het totale gebied Erpseweg-Zuid zal toenemen, zijn de gronden van 3100 en 3200 bestemd voor een gebruik voor 'voorzieningen, zoals erven, nutsvoorzieningen, tuinen, voet- en fietspaden, groen, water en waterberging'. Dit volgt uit artikel 9.1 lid d van de herziening, maar dit artikel is overgenomen uit artikel 9.1 lid e uit het bestemmingsplan Veghels Buiten - Erpseweg Zuid 2016. Met andere woorden, een zelfstandige voorziening zoals een erf of tuin met bijbehorende gebruiksmogelijkheden is zondermeer toegestaan los van de discussie of er sprake is van de wijziging van een regime (in de zin van bouwregels of aantal woningen). In dat opzicht moest dan ook altijd rekening gehouden worden met een gevoelige functie ter plaatse van de betrokken gronden.

In feite zou de agrariër door de woonfunctie in het bestemmingsplan 'Veghels Buiten - Erpseweg Zuid' altijd al rekening hebben moeten gehouden met de woonfunctie of andere gevoelige functie die volgt vanuit de direct toegestane voorzieningen binnen de bouwvelden 3100 en 3200. Doordat er met het wijzigingsplan enkel extra woningen mogelijk

worden gemaakt binnen het totale gebied Erpseweg-Zuid, maar het gebied met een voor gewasbeschermingsmiddelen gevoelige functie niet uitgebreid, wordt de agrariër niet verder beperkt in zijn bedrijfsvoering. Dit blijkt ook uit een uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State¹:

Zoals de Afdeling eerder heeft overwogen (onder meer in haar uitspraak van 17 november 2021, ECLI:NL:RVS:2021:2560, onder 3.4), wordt een planologische keuze die ziet op een afstand van 50 m tussen gevoelige functies en agrarische bedrijvigheid waarbij gewasbeschermingsmiddelen worden gebruikt, in het algemeen niet onredelijk geacht. Dit neemt niet weg dat het college een kortere afstand in een bepaalde situatie toereikend kan achten voor een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.

Zoals de Afdeling verder eerder heeft overwogen (bijvoorbeeld in de uitspraak van 10 februari 2021, ECLI:NL:RVS:2021:276), zijn ook tuinen bij woningen een voor gewasbeschermingsmiddelen gevoelige functie.

13.4. Niet in geschil is dat het planologisch toegestaan is om gewassen te verbouwen op de gronden grenzend aan het plangebied. Zo zijn de gronden van [appellante] momenteel in gebruik als grasland, maar [appellante] heeft gesteld dat er ook maïs en aardappelen zijn en worden geteeld. Dit zijn geen houtachtige gewassen. De Afdeling is er daarom niet van overtuigd dat het gebruiksverbod van artikel 3.5.2, aanhef en onder d, van de regels van het bestemmingsplan het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in de weg staat.

Op dit moment staat er in het plangebied al een burgerwoning. De rest van het plangebied wordt gebruikt als tuin en dat gebruik is planologisch ook toegestaan. Dit betekent dat [appellante] in de huidige situatie al wordt beperkt in haar bedrijfsvoering, in die zin dat, als zij gewasbeschermingsmiddelen gebruikt binnen 50 m van het plangebied, zij kan

¹ Raad van State, 16-08-2023, CLI:NL:RVS:2023:3128

worden geconfronteerd met klachten van de bewoners van de huidige woning. Het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen heeft het opnemen van de wijzigingsbevoegdheid in het bestemmingsplan niet in de weg gestaan. Met die bevoegdheid is de komst van een extra woning in beginsel aanvaardbaar geacht. Door het wijzigingsplan komt er een woning bij maar wordt het gebied met een voor gewasbeschermingsmiddelen gevoelige functie niet uitgebreid. In zoverre zijn de omstandigheden in deze zaak al anders dan die in de door [appellante] genoemde uitspraak van 25 januari 2023. De extra woning zal niet leiden tot een verdere beperking van de bedrijfsvoering van [appellante]. Daarbij komt dat [appellante] geen inzicht heeft gegeven waar, wanneer en in welke mate zij gewassen teelt. Zij beschikt over veel gronden waar gewassen kunnen worden geteeld zonder dat zij daar wordt gehinderd in haar bedrijfsvoering. Daarom ziet de Afdeling niet in dat het wijzigingsplan een reële beperking voor de bedrijfsvoering van [appellante] met zich brengt.

2.2.1 Gebiedsaanduiding

Gegeven is dat woningen op basis van de onderliggende bestemming uit het bestemmingsplan ‘Veghels Buiten – Erpseweg Zuid’ (2016) kunnen worden gerealiseerd, ongeacht de uitspraak op het bestemmingsplan Veghels Buiten, deelgebied Erpseweg-Zuid, 1e herziening’. De onderliggende woonbestemming blijft hoe dan ook overeind. Ten hoogste zal voor de gebouwen in de zin van het realiseren van extra woningen boven op de reeds toegestane 705 woningen een vergunning moeten worden verleend, maar voor het gebruik als tuin is of erf is dit zeker niet het geval omdat dat deze functies niet gekoppeld zijn aan de woning maar ook als zelfstandige functie toegestaan zijn.

De wijziging van de systematiek van de woonbestemming op de bouwvelden 3100 en 3200 is om aan te sluiten op het beoogde bouwplan. Met het oog op de leesbaarheid is ervoor gekozen om op de bouwvel-

den de bestemming ‘Woongebied’ op te nemen, zodat een nieuwe eenduidige bouwregelset voor de bouwvelden 3100 en 3200 in één bestemmingsplan van toepassing is. Als er voor was gekozen om met onderhavig plan enkel het aantal woningen te wijzigen (zoals nu ook is gedaan met de gebiedsaanduiding) had er ook geen nieuwe woonbestemming op de te betrekken gronden worden opgenomen en was de discussie of de woonbestemming op die bouwvelden de agrariër belemmert in zijn bedrijfsvoering ook niet gehouden.

2.3 Bestaande functies

Op de aanliggende gronden ten oosten en westen van de agrarische percelen van appellant komen reeds woonfuncties voor met daarbij behorende tuinen. Specifiek gaat het hierbij om de (bedrijfs)woning aan de Erpseweg 8 en de nieuwbouwwoningen aan de Herenakker/Meltersakker. Hierdoor is er al sprake van een belemmerende werking, volgens de Afdeling² is de bedrijfsvoering van de agrariër immers al beperkt omdat als hij gewasbeschermingsmiddelen gebruikt binnen 50 m van het plangebied, klachten vanuit de bestaande woningen reeds mogelijk zijn. Het gebruik van grasland of andere teelt waarbij gewasbeschermingsmiddelen niet aan de orde zijn kan binnen deze zone uiteraard wel. Echter door de gerede kans op klachten, is het aannemelijk dat de gronden niet zullen worden opgedeeld met verschillende teelt en daarmee ook niet worden ingezet voor het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen.

2.4 Representatief gebruik

Er is sprake van een agrarische bestemming die het grondgebruik beperkt tot akkerbouw en veeteelt. De feitelijke situatie is hiermee in overeenstemming, omdat blijkt dat er sprake is van gebruik als grasland en de teelt van mais, aardappelen en dergelijke. Deze teelten hebben over het algemeen ook geen teeltondersteunende voorzieningen nodig. Gelet op deze omstandigheden kunnen eenjarige laagblijvende teelten waarop uitsluitend neerwaarts wordt gespoten als de representatieve situatie worden beschouwd.

2.5 Locatie-specifiek onderzoek

Uit bovenstaande overwegingen en afwegingen blijkt voldoende dat de raad bij vaststelling van het bestemmingsplan weloverwogen en in redelijkheid de bestemming ‘Woongebied’ op de bouwvelden 3100 en 3200 heeft kunnen bestendigen. Uit de tussenuitspraak van de Afdeling blijkt dat veel waarde wordt gehecht aan het uitvoeren van een locatie-specifiek onderzoek. Zorgvuldigheidshalve is een dergelijk onderzoek dan ook uitgevoerd (zie reeds par. 1.2 alsmede de bijlage). Dit onderzoek is mede gericht op de onderbouwing dat in dit specifieke geval kan worden afgeweken van de vuistregel dat minimaal 50 meter afstand ten opzichte van gevoelige functies moet worden aangehouden. Dat van deze afstand onder omstandigheden kan worden afgeweken, blijkt zonder meer uit de jurisprudentie.

Zie bijvoorbeeld de uitspraak van de afdeling op 19 oktober 2022 (ECLI:NL:RVS:2022:3023):

Uit vaste rechtspraak van de Afdeling volgt dat in het algemeen een afstand van 50 meter tussen gevoelige functies en agrarische bedrijvigheid waarbij gewasbeschermingsmiddelen worden gebruikt, niet onredelijk wordt geacht. Het is mogelijk die afstand te verkleinen als daaraan een deugdelijke motivering ten grondslag ligt. Deze motivering moet gebaseerd zijn op een zorgvuldig op de locatie toegesneden onderzoek (vergelijk de uitspraak van de Afdeling van 30 maart 2016, ECLI:NL:RVS:2016:855 (Houten), onder 7).

In onderhavig geval gaat het om 2 percelen waarbij er een laag- en een hoogstamboomgaard aanwezig waarbij de afstand tussen het bouwvlak en het agrarisch perceel respectievelijk 15 meter en 33 meter bedraagt. In het beoogde planvoornemen zijn er op beide plekken een windhaag voorzien (eveneens juridisch geborgd middels de aanduiding ‘specifieke vorm van verkeer – windhaag’). De raad heeft Adromi (adviesbureau op

² Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, 16-08-2023, ECLI:NL:RVS:2023:3128

het gebied van ruimtelijke ordening en milieu) locatie specifiek onderzoek laten uitvoeren. De uitkomsten zijn vastgelegd in het rapport "Spuitzone onderzoek Asdonckterrein" van 31 maart 2021. De raad stelt dat hij hiermee voldoende heeft onderbouwd dat kortere afstanden dan 50 meter toereikend zijn tussen de nieuwe woningen en de percelen.

Een ander voorbeeld is de uitspraak van de afdeling op 17 november 2021 (ECLI:NL:RVS:2021:2560)

De raad stelt zich op het standpunt dat het plan niet uit hoefde te gaan van de richtafstand van 50 meter voor spuitvrije zones uit het gemeentelijke beleid. Voor zover het plan voorziet in nieuwe kampeerplaatsen, liggen deze op meer dan 50 meter afstand van de percelen van de maatschap. Binnen een afstand van 50 meter van deze percelen mocht al verbleven en gerecreëerd worden, wat overeenkomstig een goede ruimtelijke ordening werd geacht. Dit gebruik heeft het plan niet gewijzigd. De raad merkt daarnaast op dat de maatschap de gronden gebruikt voor akkerbouw en deze op het moment als grasland in gebruik heeft. Voor dergelijke gronden wordt neerwaartse bespuiting gebruikt. De drift hiervan reikt beduidend minder ver dan 50 meter, de richtafstand die in beginsel wordt gebruikt voor fruitplantages. De drift wordt verder gereduceerd door het gebruik van driftreducerende doppen en spuittechnieken. Ook staat er op de grens van het bedrijfsterrein van de maatschap en het perceel van het recreatiebedrijf een volwassen meidoornhaag die bijdraagt aan de driftreductie.

De afweegbaarheid van een kleinere afstand, blijkt ook uit de analyse in het locatie-specifiek onderzoek naar driftblootstelling³, waarin wordt aangetoond dat de wetgever de volksgezondheid beschermt via toelating van steeds veiliger middelen (en uitfasering van andere middelen) en op algemene driftreductie, niet op afstandseisen.

In het betreffende locatie-specifiek onderzoek naar driftblootstelling zijn de volgende twee aspecten te worden beoordeeld:

- 1) Of toevoeging van de nieuwe driftgevoelige bestemmingen tot (verdergaande) potentiële beperkingen leidt bij toepassing van gewasbeschermingsmiddelen op omliggende agrarische gronden;
- 2) Of sprake is van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties (artikel 2.1 lid 3 onder k van de Omgevingswet) in het licht van mogelijk nadelige effecten van driftblootstelling op de gezondheid (onder het oude regime: 'goede ruimtelijke ordening', waarbij gezondheid geen expliciet onderdeel is van de te maken afweging).

Uit het onderzoek blijkt ten eerste dat de beoogde planologische wijziging niet leidt tot een mogelijke toekomstige beperking van de agrarische exploitatie van de omliggende gronden.

Deze conclusie betekent dat de afweging in hoeverre de in het bestemmingsplan opgenomen bestemming 'Woongebied' voor de bouwvelden 3100 en 3200 is beperkt tot de vraag of er sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat vanuit oogpunt van volksgezondheid en het voorzorgsbeginsel. De belangen van de agrariër zijn immers voldoende afgewogen en deze afweging is voldoende zorgvuldig gemaakt en draagkrachtig gemotiveerd. Voor het woon- en leefklimaat geldt in ieder geval dat er bij vaststelling van voorgaande bestemmingsplannen een (impliciete) afweging is gemaakt en dat een gebruik van de gronden voor gevoelige functies zonder meer en in alle gevallen is toegelaten (zie par. 2.2 en 2.3).

Voorts is bij het maken van de afweging over het woon- en leefklimaat in relatie tot het voorzorgsbeginsel van belang dat, zoals in par. 2.4 en in het locatie-specifieke onderzoek is onderbouwd, er sprake is van uitsluitend eenjarige laagblijvende teelten op de nabijgelegen gronden. Hierbij wordt uitsluitend neerwaarts gespoten. Deze situatie kan in dit geval als de representatieve situatie worden beschouwd.

Er zijn verschillende redenen waarom er bij neerwaarts spuiten in deze representatieve situatie een veel kortere afschermingsafstand dan 50 meter redelijkerwijs kan worden gehanteerd:

- Er wordt met de zwaartekracht mee gespoten, waardoor druppelverspreiding veel minder optreedt.
- De spuitafstand tot het gewas kan kleiner zijn, waardoor druppels beter worden gevangen in het te behandelen gewas.
- De spuithoogte is lager, waardoor druppelverspreiding lager is (druppels hebben minder kans zich te verspreiden voordat deze onder invloed van de zwaartekracht gewas of grond raken).
- Neerwaarts gespoten, laagblijvend gewas heeft veel minder bladoppervlak waardoor de hoeveelheid middel per hectare veel lager ligt.

Op dit vlak kan op basis van deze overwegingen en zoals geconcludeerd in het locatie-specifiek onderzoek, er zonder meer van worden uitgegaan dat er geen rekening meer hoeft te worden gehouden met relevante blootstelling aan druppeldrift op een afstand van 12,5 meter uit gewassen die neerwaarts worden gespoten. Enkel een zone aan de noordzijde van bouwveld 3200 ligt binnen deze redelijkerwijs te hanteren afstand.

Verder volgt uit het locatie-specifiek onderzoek dat de positie van een teeltperceel ten opzichte van een gevoelige functie beperkt relevant is in relatie tot driftblootstelling. In die zin heeft het ook weinig meerwaarde om nieuwe woonpercelen op een bepaalde wijze tot teeltpercelen te positioneren.

Tot slot zijn eenvoudig te treffen maatregelen dichtbij de bron voorgesteld ter verdere bescherming van blootstelling aan drift van gewasbeschermingsmiddelen vanuit het voorzorgsbeginsel. Deze maatregelen zijn uitvoerbaar binnen de macht van de eigenaar van de te ontwikkelen woningbouwvelden. In hoofdstuk 3 van deze notitie zijn deze maatregelen nader toegelicht en uitgewerkt.

³ Gezondheidsrisico blootstelling aan gewasbeschermingsmiddelen 'Veghels Buiten, deelgebied Erpseweg-Zuid, 1e herziening', Adromi Groep, 03-03-2025

2.6 Algehele belangenafweging

Het terrein is al bouwrijp gemaakt op een bouwplan, dit om te voorzien in de behoefte aan woningbouw. Er is voor de gemeente geen enkele reden om niet tot bouwrijp maken over te gaan omdat dit op grond van de huidige bestemming zondermeer mogelijk is en ook rechtszekerheid moet kunnen worden ontleend aan geldende rechten waarvoor al een afweging heeft plaatsgevonden. Het kunnen aanbieden van woningen aan woningzoekenden is een groot algemeen belang. Onderbouwd is dat sprake is van deze behoefte en er wordt geen extra ruimtebeslag geclaimd of toegekend ten opzichte van hetgeen reeds toegestaan is op grond van de voorgaande opvolgende bestemmingsplannen. In die zin is dan ook sprake van zorgvuldig ruimtegebruik zonder dat de belangen van de agrariër extra worden belemmerd ten opzichte van de situatie voor vaststelling van de betwiste planherziening. Dit volgt onder meer uit het locatie-specifieke onderzoek.

In die zin is er dus sprake geweest van een zorgvuldige belangenafweging waarbij zowel het belang van de agrariër als het belang voor het voorzien in de woningbouwbehoefte is meegewogen.

Verder is gekeken naar het woon- en leefklimaat van de toekomstige bewoners met het oog op het voorzorgsbeginsel. Hoewel dit in de voorgaande bestemmingsplannen al impliciet is afgewogen, is aanvullend een locatie gebonden onderzoek gedaan om te bezien of het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in dit geval redelijkerwijs te verwachten is en leidt tot een situatie van een onaanvaardbaar woon- en leefklimaat. Uit dit onderzoek en de in par. 2.5 gemaakte afwegingen blijkt dat voldoende aannemelijk is dat er sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat en dat met het treffen van aanvullende maatregelen eenvoudig aan het voorzorgsbeginsel kan worden voldaan.

Zodoende heeft de raad bij vaststelling van het bestemmingsplan weloverwogen en in redelijkheid de bestemming 'Woongebied' op de bouw-

velden 3100 en 3200 kunnen bestendigen en heeft het college redelijkerwijs vergunning kunnen verlenen voor de bouw van woningen op bouwveld 3200.

3 Maatregelen

In het kader van planologische besluitvorming dient blijkens diverse uitspraken van de Afdeling bestuursrechtspraak aanvullende voorzorg te worden ingebouwd. Dit vanwege wetenschappelijke onzekerheid op het vlak van onder meer toxicologie. In het licht van deze jurisprudentie is onderzocht of aanvullende voorzorgsmaatregelen redelijkerwijs kunnen worden getroffen en voldoende doeltreffend zijn. In lijn met dit voorzorgsbeginsel is voorzien in maatregelen waarmee het driftblootstellingsrisico in deze specifieke situatie zo klein mogelijk wordt gemaakt / gehouden.

Bronmaatregelen

Het gaat hierbij om maatregelen die ertoe leiden dat er zo min mogelijk drift ontstaat. Concreet kan in de meeste teelten door gebruikmaking van driftreducerende apparatuur tot 99% driftreductie worden bereikt.

Overdrachtsmaatregelen

Het betreft hier het uit voorzorg aanhouden van extra afstand, al dan niet in combinatie met afschermende maatregelen, zoals ook onderwerp is geweest van diverse uitspraken van de Afdeling.

Maatregelen bij de ontvanger

Dit betreft beperkingen aan bijvoorbeeld menselijk verblijf en/of aan het gebruik van gronden.

In de gegeven situatie is het niet mogelijk om bronmaatregelen te nemen, zodat gekozen kan worden voor overdrachtsmaatregelen zoals afscherming. Op deze wijze wordt in voldoende mate invulling gegeven aan het voorzorgsbeginsel en kan worden voldaan aan het bieden van een goed woon- en leefklimaat

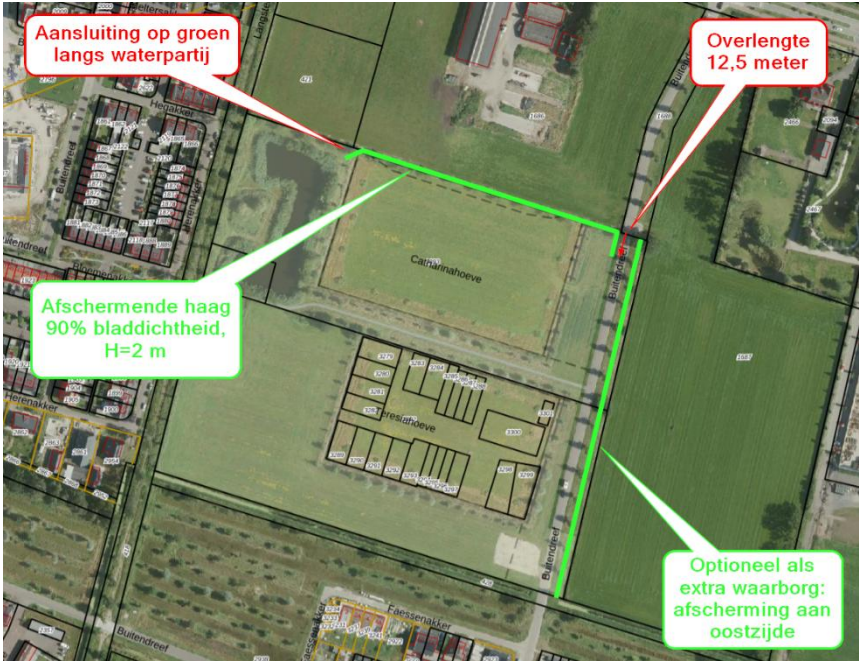
3.1 Configuratie afscherming

Qua hoogte van de afscherming dient te worden gekozen voor een overhoogte van 0,5 meter boven de maximale spuithoogte op het aanliggende gewasperceel. Uitgaande van akkerbouw met een spuithoogte tot 1,50 meter betekent dit een hoogte van 2 meter. In deze context is van belang dat het beoogde woongebied zal worden opgehoogd met 0,6 meter, waardoor een haag van 2 meter hoog een comfortabele afschermingshoogte zal bieden van 2,6 meter boven maaiveldniveau op de teeltpercelen.

Aangezien akker- en tuinbouw als representatieve teelt geldt, hoeft geen rekening te worden gehouden met gewasbehandeling buiten het volbladseizoen. Er kunnen om die reden ook bladverliezende soorten worden gebruikt als haag.

Gelet op de mogelijkheid om de afscherming direct op de perceelgrens met de gewaspercelen te plaatsen, dient te worden gekozen voor een afscherming met 90% bladdichtheid. Een haag met een breedte van 0,7-1 meter biedt in de regel een dergelijke bladdichtheid. Er kan hierbij worden gekozen voor soorten zoals beuk, els, meidoorn, hazelaar, liguster en dergelijke. De afscherming dient minimaal 12,5 meter overlengte te bieden ten opzichte van de betrokken gewaspercelen. Dit kan worden bereikt door de afscherming door te laten lopen. Zie navolgende figuur.

De gronden ten oosten bevinden zich op een afstand van meer dan 12,5 meter uit de nieuwe woonpercelen. In lijn daarmee hoeft geen relevante blootstelling aan druppeldrift te worden verwacht. Echter als extra waarborg kan ervoor worden gekozen om ook een afscherming te plaatsen aan deze zijde. Deze afscherming zou kunnen worden geplaatst aan de overzijde van de Buitendreef. Aan deze zijde van de weg zijn al laanbomen aanwezig en de afschermende haag zou hiermee kunnen worden gecombineerd.

Figuur 7 Overzicht geadviseerde maatregelen